

بکھر چھوٹے

(سرائیکی شعری مجموعہ)

محمد سلیم احسن

پاکستانی باناں دی شاعری ساڈے ہووٹن دی
 گواہی عاں آس اپنی سمرت سار انہاں ایں مزاں
 راہواں گولیندے آں۔ ساڈا چوٹ، ساڈی رتیل
 تے ساڈی حیاتی دامہاندرا ایں وچوں انگھڑے۔
 شاہ لطیف، وارث شاہ تے خواجہ فرید ایں بیت
 دے ٹھڈے مٹھڑے مہاٹ دریا ہن جتھے
 آس اپنی تریہہ لہاندے آں۔

سیدم احسن نویں نسل دے انہاں شاعراں
 وچوں ہن ہیرے ایں گل دا ڈاڈا شعور رکھن
 انہاں دی شاعری آپنے آس پاس دی رتیل نال دگی
 اوئی جو۔

انہاں دیاں نظمیں، گیتاں تے ڈھول لاں چج
 روہی دے موسم تے تھل دیاں سکاں۔ ہک
 وڈے تے دکھرے سفنہ دی رس دیاں چساں
 ڈیندیاں ونڈیاں ہن۔ عاں شاعر سرائیکی زبان نال
 لاڈ کریندے تے ایں کول اچکیاں تے نویاں سمریں
 دا اچھ ڈیندے۔

سرمہ صہبائی

جکھڑ جھولے

سرتیکی مجموعہ کلام

سلیم حسن

میانوالی اکیڈمی، میانوالی

تاریخ اشاعت: ۱۹۸۳ء

سبھ حق لکھاری کیتے

نام کتاب	_____	جکھر ٹھوڑے
لکھاری	_____	سلیم احسن
سُرورق	_____	غلام رسول - ندیم قاصر اُچوی
کتابت	_____	اعجب از کھوکھر
چھاپن آئے	_____	مبک دیو، راولپنڈی
طباعت	_____	ایس۔ بی۔ پرنٹرز - راولپنڈی
مل	_____	۲۵ روپے

کتاب ملن داپتہ

میانوالی اکیڈمی، ۳ ایف مسلم بازار، میانوالی
مبک دیو، سیروز سینما بلڈنگ جید روڈ، راولپنڈی

PDF By: Ehsan Awan

Cell No.: 0345-8711418 , 0302-7642151

والد محترم دے نانویں

جاکھڑ جھولے

۶۱۹۸۴ ————— ۶۱۹۷۹

گھنڈ

عقیدتاں

۲۱ غزلاں

۹۱ گھاؤٹ

۱۱۹ تاثرات

حمباری تعالیٰ

پھل کلیاں تے پوٹے سارے
گھٹا ودھدا چن تے تارے
گاجاں تے نالے شکارے
اوند اڈیہنہ تے اوندی رات
رب سوہنے دی اچھی ذات

ساوٹ بدھاروں وسدا مہنیہ
چڑھا، ڈھلا، لاھندا ڈیہنیہ
گھائے جنگل، گجرا شینہ
چار چودھاروں اوندی ڈات
رب سوہنے دی اچھی ذات

وگدے دریا ساوے کھیت
 جکھڑ جھولے بجھدی ریت
 کھنڈ دی خوشبو و سدا چیت
 اوندی حکمت دی ہک جھات
 رب سوہنے دی اچھی ذات

چبھ چبھتے غرضال دا پھنڈہ
 مطلب دا کم مارٹھا منڈہ
 دنیا ہے بس کوڑ دا دھنڈہ
 بندے دی کیڑھی اوقات
 رب سوہنے دی اچھی ذات

اوندے نال وچہ سارے سُکھ
 ٹک ویندا ہے ہک ہک ڈکھ
 ذکر کرے چاچا نن مُکھ !
 حشر ڈیہاڑے ملے نجات
 رب سوہنے دی اچھی ذات

حسالت، مالک تے ستار
او رحمن او بخشش بار !!
کیڑھا صفتاں کرے شمار
وڈی بگل تے چھوٹا واس

رب سوہنے دی اچھی ذات
اول دے نانویں کل صفات

صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم

سوہنے نبیؐ دی شانِ حُسنِ ادا کمال ہے
کیس کوں ہے دعویٰ نالِ داکیندی مجال ہے

عظمتِ تہذیبی ہے ڈوہاں جہاناں دے واسطے
اُتھے کوئی مثال نہ اُتھے مثال ہے

پہلا ہے ڈیہنہ تے چن وی ہے داغی تے میلڑا
بے عیب جگجگ جہان تے تیسڑا جمال ہے

مُکھ نور، ہونٹھ لال تے واللیل زُلف ہے
تیسڑا حُسنِ تاں رب داناں لالِ خیال ہے

پہول اوپر اسرور تے نشہ ہے پیار دا
قربان ہے اویس تے صدقے بلالؓ ہے

برکت دابھر یا شہر خزانہ ہے پیار دا
یہ شرب دی مٹھڑی مٹھڑی ہوا خوش خصال ہے

یاد داں دے ایں کرم تے میں جن گھوڑے کراں
ہر ویلے کول کول ہے بھٹ بھٹ وصال ہے

آہن کول سوہٹا تیدھی شفاعت دی ٹیک ہے
دل دچہر جسدا سزا دانہ کوئی خیال ہے

مولا علیؑ دی شان پر

شان بٹاوے ماٹن ودھاوے آکھو لو کو! علیؑ! علیؑ!
ذکر علیؑ دایسکھ جگاوے آکھو لو کو! علیؑ! علیؑ!

عناں بٹن دکھیاں داسنگتی ڈھیر تسڑے ڈیوے
جندرمی دے کل دردمکاوے آکھو لو کو! علیؑ! علیؑ!

پاہ کے خاک تے پاکے تن تے کپڑے ٹاکی ٹاکی
اسماناں دے بھیت ڈساوے آکھو لو کو! علیؑ! علیؑ!

شہر علم داپاک محمدؐ لوہا اوند جیسے در
پاجھ علیؑ کوئی خن نہ پاوے آکھو لو کو! علیؑ! علیؑ!

شیخ جیلانی، داتا، چشتی، صابری، جامی، بابو
ہر منگتے کوں ولی بٹاوے آکھو لو کو! علیؑ! علیؑ!

او دشمن دی ویڑھ دے دپہ وی سکھ دی پندر سے
پیار دا کیتا قول نبھاوے آکھو لو کو! علیٰ علیٰ!

دشمن دا دل تھق تھق کنبے پھوڑ کے بہت بھیجے
ہک نعرہ چاکم ڈکھاوے آکھو لو کو! علیٰ علیٰ!

جنگ وچہ شیر تے مجلس اندر سب قول و دھکے دانا
کوٹن مہتمم علیٰ دا پاوے آکھو لو کو! علیٰ علیٰ!

حق علیٰ ہے حق داناں ہے حق دا سنگتی ہر دم
حق دامن و چہ ہوتا لاوے آکھو لو کو! علیٰ علیٰ!

ہن تفسیر مجتہد والی چارے یار نبی دے
کوٹن انہاں دافنق ڈساوے آکھو لو کو! علیٰ علیٰ!

دل ہو گھنے عرناں سوہنا خوشبو خوشبو تھیوے
احسن دم دم ورد کھاوے آکھو لو کو! علیٰ علیٰ!

حق داپاندھی

سارے قرض لہاؤں غم دے آیا ہے
ابن علی دپچ کر بل دیرہ لایا ہے

رت آپنی دی کس دھ اُساری کوڑا اگے
ڈک کے رستہ کُفر دا زور ونجایا ہے

بند تک ونجے، بھاویں کنبہ لٹ ونجے
رب دی مرضی اگے سر نیوڑایا ہے

صبر دی حد وی این توں ودھ کے کیا ہوئی
سامنے اپنے ہک ہک ہال کو مایا ہے

کیتے موت حوالے، ٹوٹے دل آ لے
در توں گھس تیں حق پچھے لٹوایا ہے

جھک، تس ہے نہ بندڑی داکوئی چنتا ہے
عشق دی ریت کول ودھ ودھ توڑ چڑھایا ہے

بل اُحیا، دی تول تفسیر حقیقت ہیں
بہوں مل سچا جھوک فنا دالایا ہے

گالی بنیا ظلم یزید دا ہر پاسے
پڑھ بِسْمِ اللہ ناں تیرا جگ چایا ہے

حق تے مرنا احسن اصل جیاتی ہے
رستہ سب کول تین شبیر دکھایا ہے

اولے گھولے

چن تے نالے تاراں توں جند اولے گھولے
پاک نبی تے یاراں توں جند اولے گھولے

افضل ناں صدیق، محمد، عثمان، علی دے
ہک ہک نالے چاراں توں جند اولے گھولے

بوذر، سلمان، طلحہ، خالد، سعد، خدیفہ
پھل کلیاں دے ہاراں توں جند اولے گھولے

ہک ہک ہال کوہا یا ہے جیس کر بل اندر
پاک نبی دے پیاراں توں جند اولے گھولے

رُوپ و دھلیا جیس وحدت دے گلزاراں دا
پنجتن نالے ہاراں توں جند اولے گھولے

سوہنے دے اصحاباں دی بہوں شان نرالی
دریا نالے دھاراں توں جند او لے گھولے

جان لٹاؤن اکھ دے ہک اشارے اُتے
سارے عشق دے ماراں توں جند او لے گھولے

جیں دی خوشبو آج وی چائے پا سے گھلے
پھلاں تے گلزاراں توں جند او لے گھولے

سیرت تے کردار چنہاں دے رہبر ہادی
اخن نور نظاراں توں جند او لے گھولے

ڈھولا سوہنی وستی دا

پھل کلیاں تے گلزاراں دی
میٹھا دیس ہے جھوک بہاراں دی

اتھ دن دن دے پھل تیر دے ہن
مُشکاں دے جھولے کھڑ دے ہن
دھرتی نور نظاراں دی
میٹھا دیس ہے جھوک بہاراں دی

اتھ میوہ پھل پھل جنت دا
دوسرا گھر سکھ راحت دا
چھاں ہے ڈھپ دے ماراں دی
میٹھا دیس ہے جھوک بہاراں دی

روہ، دریا، ماکھی کھنڈ دے ہن
اتھ موسم سونا ونڈ دے ہن
ہے راہ نعلال دے باراں دی
میٹھا دیس ہے جھوک بہاراں دی

ہر پاسے منتظرِ خوشیاں دا
عِ مان سہارا ڈکھیاں دا
عِ آس ہے لوکاں ساراں دی
میں ڈا دیں ہے جھوک بہاراں دی

عِ عشق دی دکھری منزل ہے
ایمان دا سوہنٹا حاصل ہے
عِ غیبت ہے جی داراں دی
میں ڈا دیں ہے جھوک بہاراں دی

عِ بخشش رب دی رحمت دی
عِ ڈاٹ نبی دی شفقت دی
عِ برکت پاک سپاراں دی
میں ڈا دیں ہے جھوک بہاراں دی

بہوں مٹھڑی تے بہوں پیاری ہے
دل گھولے، جھنڈی واری ہے
ہے دوستی آسن یاراں دی!
میں ڈا دیں ہے جھوک بہاراں دی

فنرلاں

ڈکھ سچناں دے ساہندے ساہندے عُمرال لنگھیاں
دھکڑے دھوڑے کھاندے کھاندے عُمرال لنگھیاں

چھاں دی ٹیک نہ ساڈے لیکھ مُتدراں اندر
ہوٹے ساوے لاندے لاندے عُمرال لنگھیاں

بھٹ دچ چھوڑ کے ساکوں او بیگانہ بنسیا
موت کوں نیڑے آندے آندے عُمرال لنگھیاں

دھوڑے اچ وی آسے پاسے آساں آلی
راہواں کول ککھ پاہندے پاہندے عُمرال لنگھیاں

اچ دی اول آواز دے پچھے پچھے پھر داں
کندھاں راہ دیاں ڈھاندے ڈھاندے عُمرال لنگھیاں

خس تاثیر نہ لو کو میسڈے جذباں اندر
دھوئے پیار دے گاندے گاندے عُمر اں لنگھیاں

پیر ہو ٹکے او وی تپدے مٹلاں اُتے
اسماناں توں لاہندے لاہندے عُمر اں لنگھیاں

اُج وی آحن منظر ہجر دے صحرا والا
بنجوں اکھ توں واہندے واہندے عُمر اں لنگھیاں

گھن یاری دا اول مارے
پتراں کوں وا بھولا مارے

چھاں سنگھڑی ہے پوٹے تلے
چھاں دھپ آوے رولا مارے

شام دا ماٹ تروٹن کیتے
آ تاراں دا ٹولا مارے

سوہنٹاں دی تقصیر نہ کوئی
جندڑی کوں دل بھولا مارے

غیراں پئے روہ وی پرتائے
آپنٹاں دا ڈکھ مقولا مارے

دلڑی رووے کلہڑی کلہڑی
ونج پردیساں ڈھولا مارے

دلڑی کوں پھل پھل دا احسن
دن پونا پولا مارے

نال دچھوڑے آون راتاں کالڑیاں
دل دی بھوک مساون راتاں کالڑیاں

چانٹ بھٹ دا او وی اوسے بدلاں دے
سنگ جیاتی راہون راتاں کالڑیاں

ڈکھ سکھ توں کجھ وہیل نہ اصلوں جنڈی کوں
او نہ آوے، آون راتاں کالڑیاں

منظر کیرٹھا ڈیکھے دلبر نکھٹن دا
اکھیاں کوں ملھ باہون راتاں کالڑیاں

تارا تارا بھانبر ہے کہ زخماں دا
کیویں درد نکاؤن راتاں کالڑیاں

آپنی بربادی دامنِ ظلمت ڈکھین اوکھا
وہی ڈکھڑے ساہون راتاں کا لڑیاں

ڈیہنہ کول جھانہ ڈھیو راہ ملھ باہون دی
سایہ آون راتاں کا لڑیاں

بھولی اندر خواب ہزاراں پھناں دے
ہوں آسن کول بھاون راتاں کا لڑیاں

ڈیہنہ ہوا دُراست ہوا دی
چمبہ آئی گل بات ہوا دی

جُڑ جُڑ پترال پچھے پیٹی ء
ڈیکھ گھدی اوقات ہوا دی

سسی کوں دفنایا تھل وچ
بے وس ظالم ذات ہوا دی

چمیر رُت دیاں خبہاں ڈلیوے
دیواناں تے ڈات ہوا دی

پھُل آپنے توں وکھ نہ کردا
خوشبو ہے سوغات ہوا دی

دل دا ہونا کھڑے کے چھیکے
وحشی منظر جہات ہوا دی

نت گلشن توں نکھرے آسن
جندری سؤلاں وات ہوا دی

کھا دیاں کندھاں دی کاری کر مٹھل
بھاویں جکھڑاں نال یاری کر مٹھل

نِت نہ گھن احسان کوڑی آس دا
کجھ تال اپنی آن پیاری کر مٹھل

چھاں بٹا، دھپیاں دے ساڑے لوک ہن
ذات دی کندھ نِت اُساری کر مٹھل

ڈات ہے اوندی نہ کر خس آلسی
جان کوں لکھ دار، واری کر مٹھل

پانی گھن ویندا ہے تھڈے کے منڈھ توں
بھار آپنا ہوو بھاری کر مٹھل

کجھ سہارا ہے سچن دی منجھ دا
آس دی بازی نہ باری کر مٹھل

عِسمن در موتیاں دی کھاٹ ہے
دل اندر کجھ بیست باری کر مٹھل

آپٹے کیتے ہر کوئی چنگا!
ڈو جھاں کن ہے بکھا ننگا

ہک بھٹ او ہا چوکھا چنگا
ہیرٹھانال سہن دے لنگھا

کیوں وت پھل لگدے ہن سوہنے
نہ گل گانی نہ ہتھ کنگھا!

کیں چاروپ دا ڈیوا ہالا
بٹ کے آیا کون پتنگا!

ڈکھ سکھ دی مہن چوٹ نہ کوئی
پیار حیسائی کوں آ رنگا

چھن پروٹن ہے رات اندھاری
زل مل تاراں جسٹ جسٹ ڈنگا

بکھی امب سڑی پئی کولاوے
تپ دا مارا ہال ہے کھنگا

اوہے روپ دا واہنہ دریا
اول دا ہک ہک منظر چنگا

اوسے میڈے سر دایس
رستہ ڈیکھاں چر دایس

شاخاں کوں پیاتر تر ڈیکھے
پتر پتر کر دایس

ہس تیڈی اُفت دے سانگے
ہر کوئی ویری سر دایس

چھٹاں نال دکاناں بھریاں
گاکھ نہ بھے گہر دایس

جاں ڈیکھے بھڑ منظر ساوے
نکٹن منٹ کنٹ منٹ کر دایس

منزل توں بیگانہ آحن
لمبا، راہ وچ پھرد دایس

مکھڑا اُوندا وٹیا وٹیا
دل جیون توں گھٹا گھٹا

بلبل کڈاں مونجھی کلہڑی
بانا پھل دا پھٹیا پھٹیا

شوق دے آگے اوکھ نہ کوئی
روہ راہواں توں ہیٹا ہیٹا

چمتر، پیت بھر منظر ہکا
بوٹا بوٹا پٹیا پٹیا

ہک ہک بندہ مونجھا، جیویں
اسمانوں توں سیٹا سیٹا

عشق دی مَنہ زوری نہ پھو
تاج سِراں توں ڈٹھیا ڈٹھیا

بھل گئیں کھایاں کندھاں آسن
گھر دا گھر ہنہ نہٹیا نہٹیا

بدلاں وانگوں وے سائیاں
ہے ورہیاں دی نس وے سائیاں

بن تپڑے مہان ڈسیوے
ساھواں دی بھج نس وے سائیاں

گھن گئی ماٹ حیاتی آلا
اکھیاں دی اڑ پھس وے سائیاں

نالویں تپڑے عمراں لائیاں
ساڑتے بھاویں ہس وے سائیاں

میڈے کوٹھے ڈھاندے ڈھاوون
بک واری تال وے سائیاں

بکے فراق پہاڑوں اچا
بھاویں ہووے خس وے سائیاں

شان تپڑی نہ لکھیاں مکھ
ست سمندر مس وے سائیاں

چن منگے نہ تارا منگے
دل درداں دا چارا منگے

موسم موسم ویہڑے تپڑے
دل آون دا وارا منگے

ہوئے آس عمر دی کوئی
چندڑی ٹیک سہارا منگے

بہڑ دی ہے تکرار اولڑی
وستی شہر کنارا منگے

جیڑھاپا رکن دھی ونج سٹے
کپڑاں عشق او دھارا منگے

رات عجب دی کالی کالی
پیلی پیلی تارا منگے

آنہ آ دل کلا آسن
سمپا کوڑا لارا منگے

شہر بیگانہ میں ان سوا
بھنگدا پھر داں پوہ پوہ

جند ڈیوٹ دی شہر ہے کلہڑی
جتنّا سوکھا پیار دا جوا

پانی بھڑٹا چھوڑ گیا ہے
واندیاں گلہیاں سنجر اکھوہ

ہیں کوں خلقت ڈیکھ نہ رہے
بے شک میڈا دلبر اویا

رات اندھاری، دشمن دستی
کیسدا ہن کھڑ کالواں پوہ

آہن میسکوں سمجھ نہ آوے
بھٹ وچ اپنا، بھٹ ان سوا

اکلاپے دا کال ڈٹھو سے
اوں کوں ہر دم نال ڈٹھو سے

دھپتے چھاں ہن راضی بازی
موسم دی او چال ڈٹھو سے

مٹھری واپانن دی گھل پئی
رات دے کھنڈے وال ڈٹھو سے

رونداں، روندناں، ہندا ونجے
دل کوں نیکڑا ہال ڈٹھو سے

لنگھیا سکے بدلاں وانگوں
راہ ہیں دی ڈھگ سال ڈٹھو سے

پھس گئی کالی رات فخر تیں
لاہندے ڈیہنہ کوں چال ڈٹھو سے

ہتھ وچ آندیاں تھی گئے پتھر
عہ ہیراں دا حال ڈھٹوسے

ہجر دا منظر کالا کالا
رَت آپنی کول ہال ڈھٹوسے

مار کے خود پئے دعوے کر دن
عہ آپٹاں دا حال ڈھٹوسے

کتنے موسم پر تے حسن
پھٹ سینے دے لال ڈھٹوسے

رانجھن رانجھن دتکا ساڈا
رانجھن جگب وچ سکا ساڈا

دُنیا بھاویں ویر کماوے
سانگا اصلوں پکا ساڈا

با نہ راضی دل بکھڑن تے
رستہ کیس نہ ڈکا ساڈا

جج ہے اول مکھڑے دا ڈیکھن
گھس دلبر دا مکہ ساڈا

اوڑک آپنے آپ او آیا
دل با ہکا بکا ساڈا

با ہیری کب نال گوانڈھوں
وٹاں دیہڑا تکا ساڈا

خوابوں پار سچن دا دیرہ
شوق نہ احسن تھکا ساڈا

رُستِ ظالم دیاں قسماں تڑپیاں
سُکھیاں، سڑپیاں لانٹریں پھٹیاں

عشق ہے پہوں گھاٹے دا سودا
آپناں دس دیاں بھوکاں لٹیاں

شوقاں سارے ہوش دسارے
بھجداں گجداں واگاں تڑپیاں

ظلمِ حجاج نہ منگداں تھکے
شوہریاں شاخاں تھیاں پٹیاں

رُل گئے سدھیاں سیندھیاں آلے
پیار دیاں پہوں راہواں پھٹیاں

کلبیاں لمبیاں کالیاں راتاں
جُڑ جُڑ مارن احسن کھٹیاں

تن کو ساڑاں تے ہتھ ہالاں
پیارے ڈیوے وچ رت ہالاں

نور کھنڈا نواں راتاں اندر
اکھیاں کول میں دت دت ہالاں

کچھ تاں مان و دھاؤ اکھسو
کیویں دل دی لچ پت ہالاں

نہ چیتے نہ چنتے چنگے
بن کلاتے میں مت ہالاں

محکم دامنناں مجبوری ہے
چم چم یار دا ہر خط ہالاں

ڈوں کنڑیاں دی سانجھ نہ سبگے
اد گھر ڈھانواں اوچھت ہالاں

پسلی پسلی ڈلیوے پالے
ہور دی تھی گئے رستے کالے

کنڈے جیں دے دیہڑے دیہڑے
اوکھاں نال او پوٹے پالے

پھسل ترڑا کے وت کلاون
رتاں دے پھول ظالم چالے

پاکے میسڈی بیڑی وٹے
چھوڑ گیا ہے ادھ وچالے

کنڈھی باہ کے موتی لبھن
دریاواں کول کون کھنگالے

کیڑھی آس تے پوٹے لاواں
سک گئے دریامک گئے نالے

ہجہ مکیا چانٹ دل دا!
رات ہے کالی پڑیہنہ وی کالے

ہونٹاں کوں سی گھنساں آسن
دل مکے کوں کوٹ سنھبالے

وَلَّحْ چڑھ گئی کندھاں کوں نپ نپ
ڈھایا جھکڑ جھولاں کھپ کھپ

وستی دے واسے ہن پتھر
ڈنڈھ پیا گھتے پھیر سب سب

دھپال دا کم سوکھا کیستا
لوکاں بوٹے لائے کپ کپ

دل پڑی ہے ریت دی اصلوں
جھور کھنڈایا جھکڑاں لپ لپ

ڈول کٹیاں نہ ساہیاں کندھاں
عمداں لنگھیاں مٹی تھپ تھپ

رہ گئی شام میڈے گھر دیہڑے
آئی کندھاں کوٹھے ٹپ ٹپ

کیڑھی کھڑ توں پیر بچاواں
احسن دنیا ساری سب سب

پت جھڑتوں ہیں مندی وہیلی
میں پھسلاں دا اڑلی ہیلی

ہیڑھا دل ہے پیار توں خالی
تل نیس اوں دا بھٹی دھیلی

سب کون روزی تل تل ملدی
سائک سائک پھیلی پھیلی

پکھی دی پر مار نہ سگے
تیں دی اچھی بند سولی

ٹپے ٹپے ہسا منظر
پکھے پھیڑو آگے لیلی

سر ویسی یا کندی ملسی
چڑھدے دریا ہیڑی مھیلی

تھلاں نال ہے آپنی یاری
ہن آسن دا اللہ ہیلی

پئے گھل چہتر دے خوشبو والے بھولے ہن
یاداں دے پھی مار اڈاریاں بولے ہن

کیس سپڑیں وانگوں زلفاں دے دٹ کھولے ہن
پئے چن تے رات دچالے مندرے روئے ہن

چس حدوں پار ہے تیدڑے ڈترے پھٹاں دی
تن لیر و لیر عتاں دی بگدے تھولے ہن

پٹناں تے روندیاں اکھیاں دا ڈکھ مکد انیس
کیا خوشیاں جیں دے وچ پردیاں دھولے ہن

وچ دل دے تھلڑے ریت لوہوں پئی اڈدی ہے
رُت چہتر آئی پھل پھل بدلے چولے ہن

وچ کنڈیاں رل مل پھلاں ٹور بنائی ہے
ع بھولے مکھڑے گڈاں دل دے بھولے ہن

ہیں سچاں کوں بسے سکدے
اول گئے وچ گلیاں وکدے

وکھرے وکھرے رتے ساڈے
ڈول پاندھی ہاں منزل یکدے

موجاں چٹ چٹ دلڑی ٹھارن
جاں کندھی تے او ناں لکھدے

جکھڑاں نال ہے یاری آئی
ٹپے مھتل وچ کڈاں ٹکدے

بھاوے رت ساوٹ دی، بھاویں
کے گھر ہن ساڈے بھکے

جند ہے، ہیویں ہال پلوڑے
ناں کوئی ٹپاں تے لکھدے

اچ دنچٹاں ہے کل دنچٹاں ہے
مٹی مٹی عِچ رُل دنچٹاں ہے

سَرگِ پی پئی ڈکھالی ڈیوے
رات کول اوڑک ڈھل دنچٹاں ہے

عشق ہے ہلدی بھبا دا لقبہ
سَر دنچٹاں ہے بل دنچٹاں ہے

وین اُلا نہ مویاں اُتے !
ہر آندے کول ول دنچٹاں ہے

مقتل دی تس نہ مکیاں مکے
بدلاں بوس کے ول دنچٹاں ہے

پھیاں کول عِ کوٹ ڈساوے
آندیاں رتاں ول دنچٹاں ہے

دھپاں کھا گئی اُچی حویلی !
کچیاں کس رہاں گل دنچٹاں ہے

چن چٹی صورت بھلڑی بھلڑی
 بے وس دے وس چندڑی بھلڑی

دکھری ذات نہ وکھرے چنتے
جس دھڑواں دی رلڑی رلڑی

وِچ ہنجوآں دے مٹھل مٹھل آوے
سانول تیں پڑی یاد اولڑی

عشق دے دیہڑے سوچ کے آویں
اتھ منصور دی لاہ گئی کھلڑی

گھن کے آوے پیٹ پرانی
رُت کوئی نہ کلہڑی کلہڑی

ہکا کوک سینٹوے حسن
لوٹے لوٹے تھلڑی تھلڑی

ہجر اں دا چن چڑھیا ٹوبھے سک گئے ہن
کیڑھا موسم اڑیا ٹوبھے سک گئے ہن

اکھیاں دے پانی توں بچ نبھامیہ پڑی
بدلاں توں دل سڑیا ٹوبھے سک گئے ہن

کیڑھا پڑیوے آس دلا سے ڈکھیاں کوں
کنڈھ بن کے جگ کھڑیا ٹوبھے سک گئے ہن

ڈیرہ سارے تے دوزخ بن کے رات آوے
ڈکھ سوچاں وچ وڑیا ٹوبھے سک گئے ہن

ٹیک میہ پڑی، توں دل کملے دا محرم ہیں
خیر ہووی او گھڑیا ٹوبھے سک گئے ہن

ہن تال یار دا بلٹا اوکھسا لگدا ہے
تن من میہ ڈاسٹریا ٹو بھے سک گئے ہن

کیڑھا وس ہے میہ ڈا مہنیہ تے بدلاں تے
نال میہ ڈے اولٹریا ٹو بھے سک گئے ہن

گلیاں گلیاں ڈیکھاں یار سانولڑے کوں
جیڑا سولی چٹھیا ٹو بھے سک گئے ہن

یاداں خواب تے لارے ونڈے
کُورٹے، یار سہارے ونڈے

کیرٹھی راہ کنڈیاں توں خالی
رُت ویندی ڈکھ سارے ونڈے

جھکڑاں دی مُنہ زوری کیتے
مہینہ دھرتی تے گلے ونڈے

کالی رات دچھوڑاں آلی
نت پپلی تے تارے ونڈے

آپٹاں اگوں پھول کے ڈکھڑے
بھار عمر دے بھائے ونڈے

کنڈھی داتن لیراں لیراں
چڑھدا دریا دھائے ونڈے

جوین دی جاگیں جیاتی
او جیون دے وارے ونڈے

پھیر دا ہتھ کھٹا کھٹا
ناز سچن دے سارے ونڈے

اچن خوب شکاری ڈھٹا
ہیر ٹھٹھا پکھی مارے ونڈے

عِڈ پِہنہ بھاوے تے نالے رات بھاوے
تِیڈے چلتے تِیڈی گِل بات بھاوے

اونویں تال چھاں تے وی دل سَوڑا پووے
تِیڈے کھلے دی کالی رات بھاوے

اُچارے باغ بھاویں ڈھاوے کُندھاں
جو تُوں ہوویں تال مہینہ برسات بھاوے

او اکھ چننگی جیڑھی کھڑے تون واری
جو نال چاوے تِیڈا، اودات بھاوے

سوٹھپ بے منظر ال دا چن دا چانن
زمیں کول آسماں دی ڈات بھاوے

اُڈاوے دُور تیں جو نال آپنے
ہوا دی پکھیاں کول ذات بھاوے

لنگھیں کولوں جو توں ہنس کھل کے احسن
کرم تِیڈے دی عِ سوغات بھاوے

بدل آئے کالے پٹے
کنبدے، ہن کشکاں دے سٹے

ڈیکھ ہوا دیاں بے وسیاں کوں
پتہ پتہ سینہ پٹے

کیوں تہی آواز کوں لوہندا
گھر جو ہوندے ساڑھے پٹے

جکھڑاں تھل وچ زور ونجایا
سسی دا ہک نقش نہ مٹے

ڈھوک پیل دے پینڈے کرساں
بھادیں ساہ وچ سینے پھٹے

پھُلاں دارنگ نکھرا نکھرا
سُوج مارے دھپ دے چھٹے

تیں توں سوہنٹا کوٹن پیا ہے
لوک میں ساکے جگ دے ڈمھے

ڈو جھال دے مونڈھاں تے آسن
اُپے تھے ہن کتنے گہٹے

دل دا زور ڈکھاوٹ کیتے دریا رستہ بدلے
وستی شہر مٹاوٹ کیتے دریا رستہ بدلے

پنڈ چا کے موجاں دی سرتے مار کے پنڈے آیا
منزل دی راہ پاوٹ کیتے دریا رستہ بدلے

لبھداں لبھداں روہ جنگل توں وچ وستی دے آیا
ہیویں یار منساوٹ کیتے دریا رستہ بدلے

دھرتی دے سینے تے بارش زخماں دی کر ڈیوے
ظلم دا زور ڈساوٹ کیتے دریا رستہ بدلے

سہر مریندا، جھگب اڈیندا کلاں وانگوں بھجے
جول دا بھار لہاوٹ کیتے دریا رستہ بدلے

شوق سفہ دا جہداں لاء دا وچ ساہواں دے پلیا
پنڈے ہوو دھواوٹ کیتے دریا رستہ بدلے

وچ سمندر رل مل آسن تل نہ راہوے اصلوں
ویلا وقت لنگھاوٹ کیتے دریا رستہ بدلے

دیرہ یار دا ڈسے پاروں
کیویں راہواں جھٹ اُرداروں

سنگتی ساقی چھوڑ گئے ہن
واندے تھے ہاں باغ بہاروں

اکھیاں دے بک رہنکے منظر
اٹ سوا کیتا گھر پاروں

درد جو ملیا سب کچھ رُیا
گئے کجوں تے ہار سنگھاروں

جو جھٹ لنگھیا نال سچن دے
اُوں تے جندڑی دم دم واروں

گر لادے دل درداں مارا
کوئج نہ شالا نکھڑے ڈاروں

عم لنگھیوں احسن کیویں
جھٹ نہ سانول باجھ گزاردوں

اکھ دا اشارا تھیوے
دل بے مہسارا تھیوے

ویڑھا بے رات کالی
بنج، بنج تنارا تھیوے

توں سامنے جو ہوویں
دریا کنارا تھیوے

پت جھڑ دا ویندا موسم
دم دا سہارا تھیوے

فرقت داروگ بھڑا
کوئی نہ چار تھیوے

بہ بھٹ وی با بھ تپے
اوکھا گزارا تھیوے

بہر بول — بول مٹھرا
آسن گوں پیارا تھیوے

دُھپ مَ تے لُو دا قافلہ ہے سنگتیو
تھل دا ان ٹمک سلسلہ ہے سنگتیو

لج پلینسی کے تے ٹیں دیہلی ہوا
ع جیاتی بلبند ہے سنگتیو

ہے طلب سچی، زمیں، آسمان دا
ڈول بلا ننگاں فاصلہ ہے سنگتیو

خواہشاں، منزل طلب، چھڑ واکیاں
ساہ دا مکواں سلسلہ ہے سنگتیو

سختیاں رُتیاں دیاں جی جان تے
ع زمیں دا حوصلہ ہے سنگتیو

ہیڑھا آیا راہب سراں دی ویڑھ وچ
لٹ گیا اوقاف سدا ہے سنگتیو

لکھ ولا کے، منڈلاں دی راہ دے
شوق دا بہول سو سدا ہے سنگتیو

سرتے پگ ہے بکھڑاں دا زور ہے
ڈھیر اوکھا مرحلہ ہے سنگتیو،

پل ہے یا ڈوں پل جیساتی
ساہواں دی ہک پھل جیساتی

ورہیاں دا اسباب ہے چوکھا
اچ ہے یا ہے کل جیساتی

دھپ تئس نالے جکھڑ ٹھہولے
با جھ سچن دے تھل جیساتی

جیرٹھے پاسے اوٹھ پووسے
اوں راہ تے پئی چل جیساتی

ساہواں دے وس پھوڑ گیا ہے
موت دا ہوا مل جیساتی

کل دی تانگ بے کُڑ ہوڑی
رات رات دی گل حیاتی

دُنیا اوڑک جھوک فنا ہے
نال سچن دے رل حیاتی

پاہجوں دلبر خوشیاں مکیاں
بٹیا کُڑا پھل حیاتی

آیا میڈے ہوئے احسن
موڑ مہاراں دل حیاتی

خواب ہن مٹھڑیاں رُتاں آئے
کر گئے دل دامنِ دُڑا حالے

کیوں یار نہ کھڑا ڈیکھیاں
کندھ ہنواں دی کھلی وچالے

مُہل پیلے سر نوں دے کھلے
کیں چا دھپ وچ ڈیوئے ہالے

ہک جھٹ دی کلہڑا نہ چھوڑن
آسے پاسے ڈکھ سبالے

کجھ ہن اکھیاں انھیاں انھیاں
کجھ آئینے کالے کالے

گھر دیاں کندھاں کھاوَن آہن
لوکاں سارے خواب اُدھالے

بھٹ کٹن یار پیارا ڈے سے
اوندے بعد اندھارا ڈے سے

نظراں پار تھیاں آسمانوں
دوروں عشق خسارا ڈے سے

آوے گھن کے چانٹ دل دا
جو پپلی تے تارا ڈے سے

پرداناں دا نور پنھوڑے
تاں ڈیوا۔ چن تارا ڈے سے

ہوہے اوندے مکھ مکھ باہون
کیڑھا بازی مارا ڈے سے

پت بھڑ دی سُلطانی اندر
چیر دل کوں لارا ڈے سے

اکھیاں دے آسماناں اُتے
چن ہجرال دا بھارا ڈے سے

ٹرداں ٹرداں کو کو سا ہواں مکیاں ہن
شوق دیاں عکڑاں را ہواں مکیاں ہن

رکھ دی دھپ پچ بھانبرٹن کے پلے ہن
نکھرے یارتاں ٹھڈیاں چھاواں مکیاں ہن

ہرٹن چندورہے سڈاں ہتھ نہ آندا ہے
کر کر لمبیاں تنھک تنھک باہنواں مکیاں ہن

اڈ و سچ، پول ناں، کیوں دلڑی ترسانا ہیں
تاناگیاں یار ملن دیاں کاتواں مکیاں ہن

کیڑھی منزل غم دے قہر دی آئی ہے
اکھ چوں ہنواں لب تے ماواں مکیاں ہن

تھئے پرلہی جہندے لٹے دل والے
رورو او پتتاں تے ماواں مکیاں ہن

جیوٹن تے جندڑی توں کو کو کیا گھنناں
باہوئل یار دے آحن چا ہواں مکیاں ہن

جیوٹ پا بھول سچٹاں اوکھا
ہُکے ڈھول دا وچٹاں اوکھا

ساوٹ بدھروں کنکے کنکے
تن دھرتی دا کچٹاں اوکھا

ہوٹے پٹن، باغ اُچٹاں
تھل جکھڑاں دا رچٹاں اوکھا

منگھسی نال حیاتی تیڈے
روہ ہاں، بھاتاں بھچٹاں اوکھا

لاء ڈے کے پیاں دھپاں آون
رکھ ہاں پڑتوں بھچٹاں اوکھا

ٹوٹے ٹوٹے کھنڈے پوٹے
جھڑ بدلاں دا گچٹاں اوکھا

مجبوری دے پنجے اندر
قیدی چبھ دا گچٹاں اوکھا

ڈیہ نہ تھوے بھاویں رات ہووے
بس سچٹاں دی گل بات ہووے

مکھ تہا ہووے، اکھ میہی
گل ساڈی غیر داوات ہووے

کچھ ہووے، ہووے نہ ہووے
ہک تہیہ میہی ذات ہووے

ہنج ڈھاوے، ڈھاوے نہ ڈھاوے
عجب زباں دی اوقات ہووے

کچھ رات دا منظر تہا ونجے
دھرتی تے چن دی ذات ہووے

مٹھ مٹی تے ہک سکا مچل
ظالم دے نال سوغات ہووے

کنڈھ تہا کے، سحر دھپوڑاں دی
ڈکھ اتھن جکھڑاں داوات ہووے

کر کڈھیں نہ بُھل کے وی آسرا درختاں دا
پھیراں پچھاواں ہے بے وفا درختاں دا

نال نال یاری دے دُشمنی وی جو کھی ہے
جھد لاء دا سانگا ہے دھپ ہوا درختاں دا

پتیراں دا دیرہ ہے جھٹ دا بھاویں ڈول جھٹ دا
حال تھیندا ویندا ہے اوپر درختاں دا

کر دے، سُر دے پتیراں دا ڈیکھدے تماشہ جن
وانگ ہے سمندراں دے حوصلہ درختاں دا

ہاڑ ہاڑ دھپاں دا تن تے ظلم ساہندے جن
کجھ تال وانگ پکھیاں دے دکھ وڈا درختاں دا

کوئچ نمانی دُرطی وانگے
لیکھاں وچ عُمداں دی تانگے

پھاں وی ہیٹھ درختاں چھپ گئی
سُورج دے ہتھ دھپ دی ڈانگے

جگراتے مکھ اکھیاں پیٹھ
خواباں نال میں جوڑے سانگے

گھل گھل کے چن لاشہ بنیا
تانگاں دا نہ ہریلا نانگے

صبح سُخوری روندیاں ٹر گئی
پھل پھل کول ڈے، غم دے دانگے

پیار نہ ہیڑھے دل وچ اتھن
اوسکھاتے اُسلوں پھانگے

ہر کیں اُجے عیبِ تمامی پھول گیا ہے
یار ہے میٹھا پاہ کے میٹھے کول گیا ہے

سوئی کھادے ہو ہے سارے ڈھاندے راہن
زنگ دے مارے جندے کیڑھا کھول گیا ہے

ہن آیا تاں دلٹاؤں کن اوکھا ہو سی
اکھیاں دے وچ پیار میٹھے کول تول گیا ہے

کون ہا ساری رات خدا دی ہک ہک رُنا
پتراں اُتے موتی کیڑھا رول گیا ہے

پینگھال چٹھیاں اسماناں تے چارے پائے
مٹھڑے مٹھڑے بول پنکڑا بول گیا ہے

ایں توں ودھ کے احسن ظلم نہ ہو سی کوئی
روزاں پھوڑ کے دیس پرائے ڈھول گیا ہے

وعداں والیاں لنگھیاں شماں
دَت وی ڈیوے ہال کے باہواں

دل نرمیا سانول سوہنے !
لجی جٹی تہک گل نہ سہواں !

شام تھی دل سوڑا پووے
کیویں ساری رات بنگھانواں

آپو آپ دھڑاپی اتھے
کیوں نہ اپنا بھبار میں چاواں

تانگاں دا غم ڈیون آیا
پھوڑ بھیرا، اڈ دنج کاناواں

بدلاں تے الزام نہ آوے
آپ میں کچے کوٹھے ڈھانواں

آدیر ٹھاپت بھڑ دے چنتاں
دَت وی آسن ہوٹے لاواں

ڈنگ پڑنگے رستے پٹھیاں راہواں ہن
منزل اوکھی جھٹ ڈوں جھٹ دیاں ساہواں ہن

اکھ بھر ڈیکھاں پنکھر پنکھر تھی ونجے
ہیویں کولے تن تے بھارنگا ہواں ہن

کیڑھے موسم پاندھی تے بھائے تھی پئے
کیویں ڈھوڑو ڈھوڑو تھیاں کل راہواں ہن

کیڑھی مجبور دی دا ظلم عرسا ہندے پئے ہن
کیوں لوکاں دے ہونٹھاں اتے باواں ہن

چار چدھاروں تتیاں رتاں آویڑھا ہے
آپسلی دیاں اتھن سکدیاں چھاواں ہن

اُجھے لے چٹھیاں ہاٹاں
دل دا دریا مارے ٹھاٹھاں

زلفاں چوں پیا مکھڑا چمکے
بدل آون مار کھساٹاں

یاد آوین تاں، اکھیاں اندر
ست سمن در مارن ٹھاٹھاں

رُپ کوں ہور ودھاون پیاں
چولے تے ست رنگیاں پھاٹاں

پلکاں کول ول ول جھپکاوے
شکرا ہیویں مارے بھاٹاں

بھلاں دی تقصیر نہ کوئی
جٹھڑ ول ول مارن چاٹاں

یاد آوے حسن دیوانہ
کونج دیاں سُن سُن کر لاٹاں

بسجھ موسم سفر وچ نال میڈے
ڈسن منظر وٹا کے حال میڈے

سفر منزل دا، جیون دا بہانہ
علاجیہ راستے لپچال میڈے

تیں چائن کر گھدا، تارے جگا کے
نی کالی رات ڈیوے بال میڈے

ڈیو ادن یاد سچٹاں دے کرم دی
عسارے زخم ہن لپچال میڈے

مقتدر بن گئے اکھیاں دے ساوٹ
ہوا بن کے ع بدل ٹال میڈے

سفر دھپاں دا ہووے بھانویں احسن
نہ چھاں دی لوڑھے توں نال میڈے

ہنچ ہنچ دا ہم ہار پر دیا
دلبر کوں کنج بھیجیاں ڈھویا

اچ دل تیں ڈی یاد آئی ہے
اچ دی ہاں میں پک پک رویا

تیغ ادا دی کجھ نہ ڈیکھے
کون پھوڑا کیرٹھا مویا

کنٹریاں تاں ہن کھیٹن آئیاں
ساری رات ہے کوکھٹا چویا

آپٹاں دے ہتھ ڈیکھ کے وٹے
موم جیسا دل بنٹیا لویا

اوکھساں نال ملاپ ڈسیندا
بھاتے ڈدھ بٹن دا ہے کھویا

بے وس ڈھول وسا کے میسکوں
ظلمساں نال ہے آحن کوہیا

پانی پانی اکھیاں نالے جھولی پانی پانی
دردال، ماہوال، جھجھوآں دی ہے بولی پانی پانی

ساوٹ ماٹہہ دے موسم وانگوں جل تھل منظر منظر
ٹکھڑن ویلے اکھ دی تاکی کھولی پانی پانی

پیراں توں ہک پھویا رت دانٹاں نال نہ بلیا
کنڈرا کنڈرا پانی پانی پوہلی پانی پانی

لفظاں دی اصلیت آلی رہ گئی جھولی خالی
اکھیاں جاں جاں دل دی حالت پھولی پانی پانی

تارے ہیویں راتاں اندر ٹم ٹم ٹم ٹم چمکن
وسدے مہینہ وچ زلف ہو بوسد کھولی پانی پانی

ڈول ڈولیوے اکھ دریا اندر رات ڈہنیاں ہن ہلدے
سار عشق دے آپنی منسل گولی پانی پانی

آج عاشر آئے آپ توں بے چیتے تھی ویندے
کڈاں باکر بل والاں دی بولی پانی پانی

ہتھ نماشاں چن دا پیالا
ویلا ہے مل پا ہوں آلا

اوکھاں نال بہاراں آئیاں
آوٹ آئے وت چاٹالا

سوہنی داتل مان نہ رکھیا
واہنہ دریا تھیا اُپاہلا

دل دا بوسہ سب توں وکھرا
نہ گنڈی، نہ ہڑکاتالا

تاراں لیر کتیراں کیستا
رات دا پاٹا کالا کالا

جکھڑ بھولے بنے پتنگے
چال جذباں دا ڈیوا پالا

اُچڑے باغ دلاں دے اتھن
چھتر بٹن کے آویں شالا

مَنّاں، ترے مُول نہ منے
آساں دے رُٹھ گئے ہن بنے

ہن وی پیار دی خوشبو گھلے
دریا دریا دسنے دسنے

وستی شہر نہ جنگل پُسن
عشق دے مارے انہے انہے

رات بجز دی بھانبر بھانبر
سیکے ساڑے پالے بھنے

دل آلاں کو رتاں مارن
پا کے چولے ون پونے

ست سمندر ٹھل ٹھل ملاں
دُنیا بیٹھی متھ بھنے

آسن دُنیا پچ پی آکھے
ہن ڈاڈھاں دے ڈنگے بنے

بہوں نین سچن دے تیکھے
دل ڈیکھن ہا بھ نہ طیکھے

وچ شہراں دے ہڑ آیا
مھتل گھٹ پانی کوں سکھے

تھئے شہر دے لوکاں وانگوں
گل رنگ مھٹلاں دے پھکھے

کھنچ مان کرے یوسف دی
بن مُسل بزاراں روکے

ہے عشق کیا عماراں
ہک الف نہ مولوں سکھے

بہوں اُچے لوک ڈٹھو سے
پر اسماناں توں جھکے

احسن دا شوق وی ڈیکھو
ہک ناں پانی تے لیکھے

میڈا پاڑا مول نہ کجے
خوشبو نال ہوا دے بھجے

مٹی نال میں کھیڈن آلا
چن تاراں دے نال اوہ سچے

اوبھیوں ہر نہ ہا مول آیا
لمیوں کالی بدلی بگجے !

شرٹا پار پئی کُلا دے
دھپ دھپ اتھم دھولک دجے

کھاگٹی کجے گھر دیاں پھتاں
سوئی کتھ رہیاں رہے

بھڑکوں جکھڑ نال پھر اون
اسماناں کوں کیرٹھا کجے

بھتیاں نماشاں بل پئے ڈلیوے
احسن کیوں نیش آیا آجے

پیار دے سوہنے رنگ وچ رنگی بیٹھی آں!
لکھ وی کھلی آکھو چنگی بیٹھی آں!

ہنٹے، چنتے، چیتے ڈکھ فراقاں دے
چھوڑ کے سارے سامتی سنگی بیٹھی آں!

آوے یا نہ آوے اوندی مرضی ہے
کر کے ہار سنگھارتے کنگھی بیٹھی آں!

ہنٹ وی اوندی صورت من وچ وسدی ہے
ہنٹ وی پیار دی لوکو ڈنگی بیٹھی آں!

ہور ڈسو ڈکھ کیڑھا میسکوں ملٹا ہے
سجہ دیاں راہواں توں لنگھی بیٹھی آں!

ٹرن دا ویلا آیا شالا بھسل آوے
موت کوئوں کجھ ساہواں منگی بیٹھی آں!

متاں جاگن موسم ڈھول دے آون دے
آس دیاں راہواں تے چنگی بیٹھی آں!

آ آس دے سترے یکھ جگاؤں آ
نال حیات تیرے ونگی بیٹھی آں!

جینداں جی مل مہا نہ پوون
ڈکھیاں دے سکھ راہ نہ پوون

چن مکھڑے کو ڈیکھ کے تارے
اسماناں تول لاہ نہ پوون

سوچ سمجھ کے چھاں تے پاہویں
کھا دیاں کن رھاں ڈھا نہ پوون

ڈک ہنجاں کوں بلس کملی
سکے مپل وچ ساہ نہ پوون

ڈیکھ کے جھا گھر پار بناویں
سکے دریا واہ نہ پوون

باجھ تپڑے ڈکھ چیتے کھاوون
نال میڑے ٹک رہ نہ پوون

ڈپوا احسن سانجھ کے پالیں
جکھڑ جھولے آ نہ پوون

ڈیکھ کے کلاں دے گھر دانے
بچھے مر گئے لوک سیاٹے

میسکوں مار مُکاوٹن آلا !
نال خوشی دے عُمال مانے

پاکے میں بوڑے کوں ہیڑی
تر گئے سارے پار مہانے

کھنڈ گئے وٹے بدلاں دنگوں
سنگتی سانہتی یار پرانے

منزل تیش نہ اپڑا کوئی
جھک اُچ راہ داکٹرھا جانے

کنڈ ٹراں دی لچپالی کیتے
دِرتے آئے پیدوں دانے

دل دی میل دا کج نہ کوئی
نِت نِت آحن بدلے پانے

جیوٹ توں بہوں اکیہ لوکو
بھنگداں بھنگداں تھکیا لوکو

بدلاں ہو ر قیامت ڈھائی
ہنہجواں کوں بہوں ڈکیہ لوکو

آوٹ آلا مول نہ آیا
کندھاں پڑھ پڑھ تکیا لوکو

فصلاں بھار امانت سانہیا
دانہ دانہ پکیا لوکو

دید نہ کیتی سچناں، دت دی
زہر دت دا چکھیا لوکو

تاںگاں دے بوچھڑ تے اتھن
ہے اکھیاں کوں ٹکیا لوکو

رانجھساتے مہینوالِ فسانہ، سوہٹی ہیر خیالی ہے
دریاواں دے پانی اُتے ہر تصویر خیالی ہے

ہجرت دا غم روزِ ازل توں ساہواں دے وچ پلایا ہے
دلبر دی فرقت وچ کھادا ہر یک تیر خیالی ہے

ہک جئے لوک تے ہک جئے کھڑے، ہکو جئے پھانوس ہن
خوشیاں ہن کوہِ ستافن پریاں ہر دلگیر خیالی ہے

مٹی دے کلہوت عروج سارا زور ہے منگیاں ساہواں دا
نیکا وڈا، شاہ منگتا تے چور وزیر خیالی ہے

رُپ دی چھک ودھا دن کیتے قدرت واہ کم کیتا ہے
پھل جڑیاں پتیاں داناں ہے پھٹ تے چیر خیالی ہے

چن کھڑا تے تارا اکھیاں پیگھ بدن ہے رنگاں دی
ہیں دے نال دا ہوو نہ کوئی او تصویر خیالی ہے

رو رو حال سٹاون آئے
موسم درد جگادُن آئے

ڈیکھ کے میڈے کوٹھے دھاندے
بدل زور ڈکھادُن آئے

پسلی تے ہنجواں دے ٹولے
بھار غمساں دالا ہون آئے

جکھڑاں دی منہ زوری چو کھی
مٹی سر وچ پاوُن آئے

کالے ہتھ ساوُن دے سوہنے
پوٹے جھا جھا لادُن آئے

تاراں توں دل صدقے تھوے
سارے درد ونداوُن آئے

اکھیاں دے وت موسم بدلے
اونہ آیا، ساوُن آئے

ہر دلڑی دی تقسیر دے
وَت عشق ہر اک دا پیر دے

وَت پیراں تن کو آویڑھن
وَت اکھ دا چلدا تیر دے

وَت چیترو حشت گھن آوے
وَت بھولی لیراں لیر دے

وَت رات ہے ویہلی دکھاں تول
ہر تارا پھٹ تے چیر دے

میں چھاں ہاں کھا دیاں کندھاں دی
وَت دھپ دا ظالم تیر دے

وَت پینگھ پرٹھی اسماناں تے
ہتھ بے وس دے شمشیر دے

وَت جیون مرن و پار تھیا
وَت کھڑیاں دے گھر ہیر دے

وَت سُبھدا سُنھا ساوٹ ہے
وَت اکھ پٹی نیر و نیر دے

گھنٹ کھوے ویلا یاداں دا
وَت آئین بہوں دلیگر دے

گاہ

روندیاں اکھیاں کوں بھل سمجھا پھوڑو سچناں نیں آوٹاں ساں ہوہے ولا پھوڑو
راہ نپ کے ڈیہنہ رات لنگھاواں
ہوہے ملھ ملھ تھک تھک پاہواں
حال و خباواں
ڈکھو اتانگاں دے میکوں مارمکا پھوڑو

دل چا یاداں بھاتی پائی
ہنہو آں ہاواں دی رت آئی
جند کر لائی
سینگھیو! سچناں کوں میڈا حال ڈسا پھوڑو

آئے دل کوں اوکھے گھیرے
رات اٹھارا جڑ جڑ ویڑے
یار پریرے
تارو! ڈکھیاں دا کجھ درد وٹا پھوڑو

سوچاں دا میں ہار پرواں
سچناں دے مکھڑے کوں نوہواں!
ہک ہک لوواں
خوابو! ڈھولن دی تصویر دکھا چھوڑو

ویسے آئے درد ملن دے
کیڑھا جیوے پا جھ سچن دے
پیار کرن دے
لو کو اجڑی داتساں کفن بٹا چھوڑو

جکھڑ جھولاں ہیر کرائے
بچٹاں کٹن میں جھولی پائے

رتڑے رتڑے پیلے پیلے
مٹھڑے مٹھڑے رس ریلے
پلکاں نال میں چٹن چٹن چائے
جکھڑ جھولاں ہیر کرائے

ہتھاں پیراں کندے پڑ گئے
نیرینیاں چول ہسداں لٹھ گئے
شوتال ساے درد مکائے
جکھڑ جھولاں ہیر کرائے

سینگیاں سکھیاں ول ول آون
مہٹے ڈیون تے سمجھاون
کیس نہ میڈے درد وڈائے
جکھڑ جھولاں ہیر کرائے

ہیریں سانول روز بھڑاواں
چٹن چٹن ہیریں ہیکل پاواں
ملن دے سوہنے ویلے آئے
جکھڑ جھولاں ہیر کرائے

رونداں رونداں شام تھئی ء
کلی چند بدنام تھئی ء
آپناں غیناں نہیں وٹائے
جکھڑ جھولاں ہیر کرائے

ہیر ء سائے مک مک وین
لغراں پتر سک سک وین
جڈاں بہاراں چیتے چائے

جکھڑ جھولاں ہیر کرائے
سچٹاں کن میں جھولی پائے

آنولا کیوں دُور ہیں کیرھی گلوں مجبور ہیں
شرما گئیں ، گھبرا گئیں
توں خوف کیرٹھا کھا گئیں
ہتھ رکھ کے دل تے پاہ گئیں
زخماں توں مہسائیں چور ہیں
جلوہ ڈکھا دلدار ڈے
مکھڑے داتوں دیدار ڈے
لکھ واریا یک وار ڈے
لکھا ہیں ہوں مغرور ہیں
یک جان ہے یک آرزو
میں سامنے تو روبرو
دکھانہ میں دکھانہ تو
میں نور ، تو پر نور ہیں
ساون تو ، وسدی پھور میں
جنگل تو ہیں ، ہاں مور میں
ناں ہور تو ناناں ہور میں
ہوٹا ہاں میں ، تو ہور ہیں

میں مچل ہاں توں گلزار ہیں
دُر میں ہاں توں دربار ہیں
دلڑی میں ، توں دلدار ہیں
جنت ہاں میں توں سوڑ ہیں

جند جان دی جاگیر ہیں
خواہاں دی توں تعبیر ہیں
توں حسن دی تصویر ہیں
ہر حال وچ منظور ہیں

وچ دل دے تیرا پیار ہے
عمر اں دا ہیلی یار ہے
میرے گلے دا بار ہے
آساں دا بلدا طور ہیں

وچ دھپ دے گھٹا بوڑھ ہیں
توں پاندھیال دی کوڑ ہیں
خس کوڑ دی نہ مقور ہیں !

سختیا وڈا مشہور ہیں
آڈھول سوہنٹا دل پوداں
دکھرانہ رہ ، تھی کہ دنہاں
دل نال چا دل کوں رلاں

پرداں دے وچ مستور ہیں

کالیا بدلا دے کیڑھی کنٹ من لائی
دوسرے ڈھولن دی تیں یاد جگائی

نہ وس بدلا دے پرٹالے واہ پوسن
پیار دے موٹیاں کوں کڈال سکھ دے ساہ پوسن

بس کر بدلا دے گھر ویہڑے بھر گئے ہن
کفن پوا پھوڑیں، اج نکلے مر گئے ہن

کھنڈ ونج بدلا دے کیڑھی پھاں تیں کیتی ہے
موسم ہجراں دے رت جگ دی پیتی ہے

گھٹیا بدلا دے راہ ڈک نہ چانن دا
درد جگا پھوڑی بے قدے ڈھولن دا

راہ ڈے بدلاوے ڈھگ تھیا اٹھا رہے
قسم چو اٹھاویں ہیکوں دلبر پیار رہے

ٹڑ دیا بدلاوے کیڑھے پاسوں آیا میں
ڈھول کوں اکھیں کیوں تھیا غیہ پر آیا میں

کالیا بدلاوے نہ مار توں چمکارے
دلبر سوہنے تے پیا آتن جند وارے

مہینہ کیے تُو مجھے تارِ آول وطنِ آول
آہیں کملی دیا یارِ آول وطنِ آول
گھٹا چاواں رو بہ پاہواں
تُو مجھے دے پھیرے پاواں
ہک جھٹ نہ لنگھے دلدارِ آول وطنِ آول
میسکوں دردِ جدائی کھا دے
دل چین نہ جھٹ دا پاوے
بھیتاں جیوٹ توں لاچارِ آول وطنِ آول
خوشیاں دے آئے ویلے
کریاں تے پک گئے ڈیلے
ہر پاسے ڈیکھ بہارِ آول وطنِ آول
گھر بار میں چھوڑ دسارا
جگ بھلیا سار پُئارا
اکھ رو دے زار و زارِ آول وطنِ آول

ہتھال مہندی نیت نیت لاواں
اکھیاں وچ کچلا پاواں
کراں سو ہٹا ہار سنگھار آول وطنال نوں
درگا ہواں تے ڈیوے ہالے
رب درد اندھارے ٹالے
آئی اوکھاں نال بہار آول وطنال نوں

نال ہیراں دے ہیریاں لہڑیاں ڈھول آون دیاں آساں وڈیاں
دیے دے ہُن رنگ پھرے ہن
رتے، پیلے ہیر کرے ہن
ہیر چڑن کُن، سینگھیاں سڈیاں
ڈھول آون دیاں آساں وڈیاں
پر دیاں توں گھس آون دا
ویلا آیا مل باہون دا !
رب آگے میں جھولیاں اڈیاں
ڈھول آون دیاں آساں وڈیاں
پلکاں نال پہناری ڈیساں
کنڈڑے، پتر چن چن چھیاں
کر ساں ڈھولا چھاواں ٹھڈیاں
ڈھول آون دیاں آساں وڈیاں

پڑھ پڑھ ہیر تے کنڈے پڑ گئے
 ہنجاں دے ہن دریا ٹھہ گئے
 تیا پندرا، ڈکھن ہڈیاں
 ڈھول آون دیاں آساں وڈیاں
 اڈ اڈ چڑیاں شور مچایا
 رو رو دلڑی حال ونجایا
 آویں تاں ع مکن تہڈیاں!
 ڈھول آون دیاں آساں وڈیاں

یاد ہم اومیسکوں سارے یاد ہیں
نال تیڈے ڈیہنہ گزارے یاد ہیں

ٹہین تے پکیاں دا اڈا اڈ پوٹ
موتیے داسا نولا گھنڈ کھوٹ
ون پونے کل نظارے یاد ہیں

رات ڈیہنہ رستاں کوکھ مکھ پاھوٹا
جھاتیاں کندھاں تول چڑھ چڑھ پاوٹا
تیڈے وعدے تیڈے لارے یاد ہیں

نال رل مل کھیڈتا تے گاوٹا
ہیر چن چن ہیریاں دے کھاوٹا
جو زمانے تیں دسارے یاد ہیں

آس دی راہ تے اندھاری گھل گئی
تیدھے پچھے جیسا تے رُل گئی
کیا تیکوں درداں دے مارے یاد ہن ؟

یادِ ہم اویسکوں ساے یادِ ہن
نال تیدھے ڈیہنہ گزاسے یادِ ہن

مٹھڑی مٹھڑی وے پھور دل ملنے کوں لاوے زور
انگ انگ چوں پیاں خوشیاں وسن
اکھیاں ڈسن ہاے ڈسن
کوٹ چھپاوے دل دا پھور دل ملنے کوں لاوے زور
ہسداں ہسداں نظر ہو پاوے
وار نہ اوں دا کوئی سا ہوے
مکے جند دا سارا زور دل ملنے کوں لاوے زور
سوچاں تے خواہاں وچ آوے
ہر دم میڈے کوں ہا ہوے
پا جھ نہ اونڈے بھاڑے ہور دل ملنے کوں لاوے زور
او آوے تال چانن مٹیوے
خوشبواں دا آون مٹیوے
چار چدھاروں نچن مور دل ملنے کوں لاوے زور

دسری رُت پئی کھڑ کھڑ ہے
 یاد سچن دی نیسندر کھسے
 آس دے پکھیاں پایا شور دل ملنے کوں لاوے زور
 سوہنے دی ہر گھل نرالی
 وار نہ اصلوں ونجے خالی
 نت ترپاوے سوہٹی ٹور دل ملنے کوں لاوے زور
 من گھن منستاں آوے سانول
 ہک جھٹ چر نہ لاوے سانول
 توں ڈاڈھاتے میں کمزور دل ملنے کوں لاوے زور

میں ہجر و چھوڑے کھٹی دے ماہی گھن آ لمبی چھٹی دے
تیدھی صورت کوں جند لو ہندی ہے
اکھ رو رو کے رت چو ہندی ہے
میسڈھی سنگھی دردال گھٹی دے ماہی گھن آ لمبی چھٹی دے
آوٹ دے لارے لائے ہن
غیراں تے پھیرے پائے ہن
نہ بولاں میں ہاں رٹھی دے ماہی گھن آ لمبی چھٹی دے
گندلاں داساگ پکایا ء
تے گھیو دا ترٹکا لایا ء
نامے چوری پیار دی کٹی دے ماہی گھن آ لمبی چھٹی دے
اکھیال دا پانی مسکایا ء
دل محلا رو رو مکھیا ء
میسڈھی قیمت بھیڑی ٹھٹی دے ماہی گھن آ لمبی چھٹی دے

دلڑی دا چین تہاروی ہیں
 عمرال دابار سنگھاروی ہیں
 میں ہا بھیت پڑے ہاں ہٹی دے ماہی گھن آلمبی پھٹی دے
 بہوں خوش خوش ہیں مچ پردیاں
 آیا نہ توں میں مریاں !
 میٹھی آس بے ویاتڑی دے ماہی گھن آلمبی پھٹی دے
 تیں پیاں بے پردائیاں ہن
 نین ساریاں گلاں ساہٹیاں ہن
 آڈے ونج سکھ دی جٹی دے ماہی گھن آلمبی پھٹی دے

پھرے پئی مریندی آں گھڑا پئی بھریندی آں
کھوہ میٹھے ڈھول دا جوگ پئی ڈیندی آں
گھڑا عیسے خیل دا

پاواں چولا ویل دا
شوق آوے سیل دا

دلڑی ولیندی آں گھڑا پئی بھریندی آں

گھڑا آیا بھور توں

صدقے میں ٹور توں

دل آ لے چور توں

چندرئی لٹیندی آں گھڑا پئی بھریندی آں

گھڑا ہے کلور دا

کھنڈا ہے کھور دا

ڈھول میٹھا دُور دا

یاد پئی کریندی آں گھڑا پئی بھریندی آں

گھڑا میا نوالی دا

ذکریا عالی دا

نیکیاں دے مالی دا

کھڑیاں پیندی آں گھڑا پئی بھریندی آں

گھڑا دیرے وال ہے
 وڈا لچپال ہے
 ڈکھاں دا نبھائیوال ہے
 ماٹ پئی کریندی آں گھڑا پئی بھریندی آں
 گھڑا آیا جھنگ دا
 عمر اں دے سنگ دا
 دل پیا ونگ دا
 بھیت پئی ڈسیندی آں گھڑا پئی بھریندی آں
 گھڑا اُلتان دا
 وڈی اچی شان دا
 سکھ میٹھی جان دا
 چم چم چیسندی آں گھڑا پئی بھریندی آں
 گھڑا احسن یار دا
 حال ڈیوے پیار دا
 من پیا مٹھار دا
 گھڑاں مریندی آں گھڑا پئی بھریندی آں

گھتا ہے میں تیرے کٹ سانا تراڑا دے
ڈڑیاں کوں چٹن چٹن تلیاں کوں ساڑا دے
ڈڈاں دے تراڑے ہن کیتے کالے ہتھ دے
یاداں تے خیال کڈھا جندری داست دے
تیریاں اڈیکیاں دیہڑاوسدا، اچاڑا دے
ہنہوآں کوں پونجھ پونجھ تھیا کالا مکھڑا
لوکاں توں لکاواں کیوں تیرا ڈونگھا ڈکھڑا
کیڑھی گل پچھے کیستا دل پھول کراڑا دے
ایہا جئے دیلے آندے چراں پھول ول دے
دل وچ رہے دیندی دل والی گل دے
آوٹا نہ آپٹاں تے کم چوکھا مارا دے
ڈڈاں دے تراڑیاں دال سنگھ دیسی دیلا دے
اوکھاں نال ہوندا نال سچناں دے میلا دے
تیریاں جدائیاں حال دل دا دکھاڑا دے
اڈ اڈ پوہلی میسکوں کندھے پئی ہے پوڑ دی
ہنے ہنے ڈھینگری وی بوچھٹا نیس چھوڑ دی
دل مل پلایا ساراں خوشیاں تے دھاڑا دے

بہینہ نہ وسیا کٹکاں مکیاں آساں یار ملن دیاں مکیاں

اڈ دیاں ہن ہر پلے ریتاں

پیلے پائے پائے کھیتاں

آندے آندے بدلیاں مکیاں آساں یار ملن دیاں مکیاں

آس نہ چیت بہاراں آلی

نہ پکھیاں دے جھاراں آلی

لوکاں بکھ بکھ شاخاں مکیاں آساں یار ملن دیاں مکیاں

دھپاں دے ہتھ چڑ گئی جھڑی

پالن بن کے سر گئی جھڑی

وچ سیسنے دے ساہواں مکیاں آساں یار ملن دیاں مکیاں

خوشیاں داہوں کال پیا

دل دامنہ ڈرا حال تھیا

کر کے پیار میں اصلوں مکیاں آساں یار ملن دیاں مکیاں

جھٹ بدلان دے آون واسے

تار تھینون تھل ٹوبھے سارے

راہون نال ۽ رتاں اکیاں آساں یار ملن دیاں مکیاں

ڈیہنہ لٹھیا، شاماں ڈھلیاں وے
نپ سچٹاں را ہواں کھلیاں وے

دم میڈا دل دل گھٹ دا ہے
پیا غم چندڑی کول لٹ دا ہے
آسانجھ میسکوں ٹر چلیاں وے
نپ سچٹاں را ہواں کھلیاں وے

رستاں وچ عم لنگھا ڈیواں
عرتیں تے جان لٹا ڈیواں
بس نال تیڈے میں بھلیاں وے
نپ سچٹاں را ہواں کھلیاں وے

میں کملی، کو بھی ہنس دڑی آں
سافول میں تیسڈی بندڑی آں
میڈا قبلہ، تیسڈیاں گلیاں وے
نپ سچٹاں را ہواں کھلیاں وے
ڈیہنہ لٹھیا شاماں ڈھلیاں وے

پھل کلیاں خوشبو چن تاے منظر تپڑے روپ دے ساے

مکھڑا تپڑا چن دا چانٹ
کُنڈل زلفاں، وسدا ساوٹ
جو بن تیں تے چیترا وارے
منظر تپڑے روپ دے ساے

اکھیاں دا ہر تیر ہے کاری
ہاں چیرے کچلے دی دھاری
ڈیکھے ہیر ٹھا، جن دڑی داے
منظر تپڑے روپ دے ساے

نور ہے تپڑا آسے پاسے
گھنکھڑو ملیاں تپڑے باسے
نور زالی دلڑی مھٹارے
منظر تپڑے روپ دے ساے

گلشن تیبڑی لچپالی ہے
تیں رنگاں دی بھابالی ہے
پھل پھل تیبڑی نقش اتارے
منظر تیبڑے روپ دے سارے

توں سرگي داسوہٹا میللا
تیبڑے نال خوشی دامیلا
آویں تھیون دور انھارے
منظر تیبڑے روپ دے سارے

گاواں تیبڑے ہر دم ڈھولے
حسن صدقے داری گھولے
تیبڑے ہتھ قسمت دے تارے
منظر تیبڑے روپ دے سارے

کُن مَن کُن مَن خواب جگاؤن کنڑیاں دے
توں آدیں مجبور منادِن خوشیاں دے

ہوٹیاں بدے رنگ جوانی آ لے ہن
سوہنے چنگے سنگ جوانی آ لے ہن
دل کملے کوں ڈس کیوں سمجھاواں دے !

ہر پاسے منظر ہے چیت بہاراں دا
دل آیا ہے جو بن گل گلزاراں دا
کے تیں تیں ہڈیاں راہواں ملھ ملھ ہاہواں دے

ساوے ساوے رکھ پئے راہواں تکرے ہن
شاخاں اُتے گاگا کھی تنھک دے ہن
سُن گھن اُجڑے دل دیاں سکھیاں ہاواں دے

دیہڑے دیہڑے چڑیاں شور مچایا ہے
ویلا سوہٹا، یار ملن دا آیا ہے !
جندڑی کوں ترساؤن تیں ہڈیاں یاداں دے

توں آدیں مجبور منادِن خوشیاں دے

تاشرات

شیر افضل جعفری

میانوالی قلم پالی ادب ڈالی اے۔ اس اُتے سندھیں دے پتئیے تے
 ادیب موتے، چنبے رنبیل آر کھڑدن۔ اس پیر جالی دی پٹولی بھولی اچ
 ہیرٹھے گل مچل تڑ دے پئے ہن، اُونہاں دچوں ہک پھل سلیم آسن دی اے۔
 ایہہ فن تمن سرائیکی داسانول، غزلاں داسہانول گیتاں دا گانول تے کافیاں
 دارانول اے۔ ڈوبھے بھے اچ سلیم آسن نوں غزل دا بھاگ، گیت دا بھاگ، کافی
 دا بھاگ تے نظم دا ساگ آکھٹا دی ٹھنڈا اے۔
 اس دردی، کوئل کوئل کوک، گونج کوئل کڑلاٹ، پیسے کوئل پی کہاں اے
 کے سندھڑے نوں سُھیا اے۔

اس پیار پتی دی غزل، سستی پتل تستی دا دراک وین، اس گن جیت دا
 پریت گیت، سوہنی موت موہٹی دی پکارا تے اس دی کنوار کافی ادھ کٹھی کتوری
 دی پھرک تڑپ اے۔

میانوالی جئے مریلے ضلع دے اُتے ٹہیاں تے رے کے پتھراں دیاں پڑیاں
 اُتے بہ کے، جیٹھ ہاڑ دیاں دھپاں سہ کے، سندھ دی دیہند اچ دیہہ کے، سونجھیاں

من مونہڑیاں غزلاں، نمن جھونٹیاں نظماں، گیرے گمبھیر گیت، کیمداں کجلیاں
 کانیاں کہہ کے ادب دے بل تھل نول جل تھل کمرنا قسمت آئے کوی داکم
 ہوندا اے۔ اس پوکھری کوت پوتھی پڑھ پڑھ چھ کے پار کھ دادل آدھا اے کیوں
 اڈ کے دنجال تے احسن ماہی دے سوز دامتھا بسم اللہ کر کے چم لوال۔ اس جھونٹ
 جو گے جوان نول اللہ مولا آپٹے دھیان امان اچ رکھیا تاں ادب دے آسمان دا
 ایہہ تارا اکھیں ڈیدھیاں چوڑھویں دا چن بٹ ویسی۔

سُر ملی سرائیکی دی سُر فی سہکار سلیم احسن! شالاں چراں تائیں چین دیاں چڑیاں
 اڈائیں۔ توں یں مست قلندر دامتھا تے مٹ بھانوناں شاعر این۔

محمد اسلم رسولپوری

پرفیسر سلیم احسن دی سرائیکی شاعری نویں فکر دی نمائندہ اے۔ اتے اوندے وچ
 عصری تقاضیاں دا پورا پورا شعور موجود اے۔ جدید فکر نال جدید دکشن اتے اظہار دی
 بے ساختگی سلیم احسن دی غزل دیاں نمایاں خصوصیات ہن۔ ایندے علاوہ جذبے دی
 شدت، سوہنے لفظیں دا انتخاب اتے چست بندش اوندے اثر وچ پیادوی اضافہ
 کر دتے۔ شعری مٹھاں اتے دھیمے لہجے اونکوں سرائیکی تہذیب ثقافت نال ہم آہنگ
 کرن وچ اہم کردار ادا کیتے۔

میکوں یقین اے سلیم احسن دی اچ دی ایہہ شاعری اُنھیں دے روشن مستقبل
 دی ضمانت اے۔

محسن نقوی

سلیم آحن سرایگی زبان دے انہیں قد آور شاعر دی قطار دچ ہک نوکلاناں ء
 ہیرٹھ نوں نکور جذبہ بیٹس دی سادٹ سندرہ رانی دے سائے ساہ دی کتدھ اُسار
 کے خیال دی شو ء چ دگرہیے ہوئے موتیں کوں لفظیں دے ہک دچ کٹھا کر کے
 اوکھے اندھاریں دے اوچھٹن ء چ ٹیکے ہوئے کوکین کوں پیار پرکھرے دی بشارت
 ڈیون ء چ مہر وفت ء ن،

سلیم آحن دافن اوندے اندر دی سوچ دے پچ دا عینی شاہد بن کے اوندے
 ہر شعر کوں ہمیشگی داسراغ ڈیندے تے اوندے لفظیں کوں زمانے دے نال نال زندہ
 رہن دا گر سکھیندے۔

سلیم دی غزل پرٹھ کے ایں واسطے دی خوشی بھیندی ء جو اوند اکی تجہ
 اُدھار نیٹس تے ناں کئی لفظ اوپر ء، اوندی شاعری دے سارے منظر، سارے موسم،
 سارے ذائقے تے سارے زاویے اوندی آپنی دھیان دھرتی دی کچی بچی مٹی دی
 ملکیت تے امانت ء ن، اوپرانی اکھ نال خواب ڈیکھن دا عادی نیٹس تے ناں پرانے
 خواب چوری کر کے آپنی اکھ کوں شک دے عذاب ء چ مبتلا کریندے۔ اوندے
 شعریں دی شہ رگب ء چ ارد گرد دے ماحول دے سارے استعارے ساہ جھن کے
 تندیر دار سفر کریندن، ادکوں آپنی ذات دے کشف دی ہر علامت دا پورا پورا گیان
 حاصل ء — ذات دا کشف، ہیرٹھ ہافن تے فنکار دے درمیان اعتماد دے
 عہد نامے دا ڈوجھاناں ء،

مختصر لفظیں ء چ سلیم آحن دی شاعری جوان جذبے، تنکھے تجربے، منہ زور شاہدے

تے ہو لباس نفیس دی ہک اینجی دستاویز جیکوں پڑھ کے مہلا ڈیوٹن دا سوال
 ہی پدائیں ہوندا۔ رب کرے سلیم آسن تے اوندی شاعری دی دسری دسری بھوک سوچیں دے
 سوچھے دی چھاں پرچ امن منیدی رہوے تے قیامت تیں جیاتی ہنڈیندی رہوے (امین)

ڈاکٹر طاہر تونسوی

سلیم آسن دی شاعری ریت تے روایت دی شاعری ہے جیندے پرچ اوندی
 وسیب پورے پس منظر پرچ جھاتیاں پیندا ڈس دے۔ اوندے تخلیقی اظہار
 پرچ وسیب دیاں ساریاں گالھیں، سارے ڈکھ سکھ سارے منظر، گھاٹے جنگل، مچھل
 کلیاں گجڑے شینہ، چڑھ دے لہندے ڈیہنہ دھمدیاں راتیں، گھٹے دھدے
 تارے، بدلال دے شکارے، ساوٹ دے آلاڑے، مقل مارودی تترپی ریت
 سستی دیاں دھانواں، عاشق دیاں کڑا ہٹاں، پیار دے ڈھولے، پتلاں دے
 اوے، بجرے صحرا، فراق دے دھکڑے دھوڑے، نشی غمی دے سانجھے گوڑے
 رشتے، سولاں وات، جندڑی، یاداں دے کچھی، آس نراس دے راستے، ہوادے
 ہوکے، دریں دے داجھلونڑے، جیاتی دے دکھو دکھ، نویں تے لحظہ لحظہ بدکھ
 ہوئے سارے رقیے پورے فنی شعور ناں موجود نظر آندن۔ سوئی وات جندڑی تے
 غماں دے پہاڑوی ڈھپوون تاں دت دی آس دا ڈیوانی دسمدا۔ عشق تے
 شوق دا مسافر کتھائیں دی نہیں تھکدا۔ ڈکھ دے رستے خود منزل تے گھن دین۔

سلیم آسن انہیں نرم تے کول جذبیں کول شعر دی شیریں تے ماکھی آلی کار مٹھی زبان
 ڈتی اے ہیر ہی پڑھن آئے کول سچی تے جیتی خوشی دا احساس ڈیندی اے۔ ایں
 حوالے نال اوندا اے شعری اظہار ہکے وسیب دی نمائندگی دے حوالے نال ساڈا
 سانجھا اظہار بن ویندے۔ میں سمجھاں اظہار تے بیان دی ایں طرح دی کامیابی
 ہوں گھٹ شاعریں دے حقے وچ آندی اے۔ تہاں آپ آپنے ایمان نال
 ڈساؤ کیا سلیم آسن تہاڈے جذبیں تے تہاڈے سوچیں کو زبان نیں ڈتی۔ ہے
 اے کالجھ سو فی صد سچ ہے تاں ول سلیم آسن تہاڈا ساڈا سب دا شاعر ہے۔ ساڈے
 وسیب، ساڈی زبان تے ساڈے ساریں روئیں دا اچلتے سچا شاعر۔

پروفیسر منور علی ملک

جکھڑ جھولیاں دا تھل دے نال او بارشتہ اے ہیر ہاڈیہ نہ دے نال پچانویں
 دا۔ موسم گرمی دا ہووے یا سردی دا۔ تھل دی کھلی ریت کول کیں پاسے قرار میں آندا۔
 ریت تے ہوا دی ایں پھیر پھاڑ جکھڑ جھولے بن کے تھل دے لوکاں دی حیاتی دا ہک
 حصہ بن گئی اے۔

جکھڑ جھولے وچ تھل دیاں سانولیاں صورتاں دا سلوٹ تے انہاں صورتاں دے
 سراں تے رکھے کورے ٹھڈے گھڑیاں دی ٹھڈا یوں رچ گئی اے جو ہر شعر تھل دی
 ہک بانگی نار بن تے سکدا، شرمندا، سناٹے آگئے۔ تھل دی ایں ماہولی تصویر اچھ

صرف رنگ ای محفوظ نہیں آوازاں تے خوشنواں دا وی ہک پورا تھل آباد اے۔
 سیلیم آسن اپنیاں علامتاں تھل دی مٹی توں ہنجواں نال پُسا کے تراشدے ہن۔
 ایں واسطے ہر شعر دے پچھے ہک افسانہ جھاتیاں پیندا نظر آندے۔

ممتاز حیدر ڈاھر

جدید سرایشی شاعری وچ سیلیم آسن دا نال آپنے منفرد لہجے تے اسلوب دی
 وجہ توں ہک نوکیلی حیثیت رکھیندے۔ اول آپنی دھرتی، ثقافت تے وسیب توں
 تشبیہاں، استعارے تے اظہار دے حوالے گدھن۔ اول نے شاعری دی کلاسیکی روایت
 کوں نویں مفہوم دا واقف کیتے اوندی شاعری دے سائے موسمِ محبت دے موسمِ بہن۔
 محبت دے ایہہ حوالے ذاتی دی ہن تے آفاقی دی۔

غزل 'سرایشی شاعری دی معتبر ترین صنف' عرتے سیلیم آسن نے غزل کوں
 ودھیک پُر وقار بناتے غزل تے اساڈے ایمان کوں مستحکم کیتے۔ اوندی غزل چ روایت
 دے رچاؤ تے جدیدیت دے آہنگ دا خوبصورت ملاپ موجود ہے۔
 ”جکھر جھولے“ سرایشی شاعری وچ سوہنا ودھارا ہے۔

شیماسیال

تھل داسیال داسرائیکی ادب دی تخلیق تے تعمیر اچ نو یکلا کردار ہے۔ ایں دیلے
 اتھاں ہک بہوں وڈا ادبی قبیلہ ساڈی مٹھری زبان دے ادب تے ثقافت کوں
 نزدیک کرٹ اچ معروف ہے۔ سلیم آحن وی ہن قبیلے دا ہک قد آور ناں ہے۔ ہیرٹھا
 ہک عرصے کنوں مختلف صنفان دے حوالے نال سرائیکی کوں اگو نہاں کرٹ اچ نمایاں
 کردار ادا کریندے۔ تھل جائے سلیم آحن دی شاعری وچ صحراواں دی وسعت تے
 تھل کنوں پاسا کرتے لنگھن آئے دریادیں دی دھک لے۔ ”جکھڑ جھوٹے“ تھل دا
 مقدر لے تے ایندے نشا بر اثرات سلیم دی شاعری وچ دی محسوس کیتے وکھ سگدن۔
 ادب جوش تے جذبے دے نال نال نرم تے گولے انسانی رویاں کوں دی موضوع سخن
 بنیندے۔ اوندے شعر تپدے تھلاں وچ محبتاں دے جکھڑ تے مٹھا دلین دے
 جھوٹے ہن ہیرٹھے پتھر دلین کوں وی موم کر ڈیندن تے انسان دے لول لول
 تے انگ وچ ٹھڈ وال مھر ڈیندن۔ آپنی شاعری وچ سلیم نے تخلیق عمل دانو یکلا
 انداز تے جہتاں دے استعمال دانواں ڈھنگ اختیار کیتے۔ تھل دا مخصوص ماحول
 تے لب ولہجہ اوندی شاعری دی سہجائ ہے تے اوندی کلام درداں تے ویکیاں مارے
 دلالاں اچوں نکلن آلی گنگھام گوک لے ہیرٹھی کواں، میلاں دے پندھ کریندی لے۔
 سلیم غزل، نظم، گیت تے شاعری دیاں ہیاں سبھے صنفان تے پوری طرحاں قادر ہے۔
 مستقبل دا سلیم آحن سرائیکی دا ہک مھر پورے نمائندہ شاعر ہے ہیرٹھا دھرتی تے
 وسیب دی ترجمانی دے سانگے نال ہمیشاں زندہ راہی۔

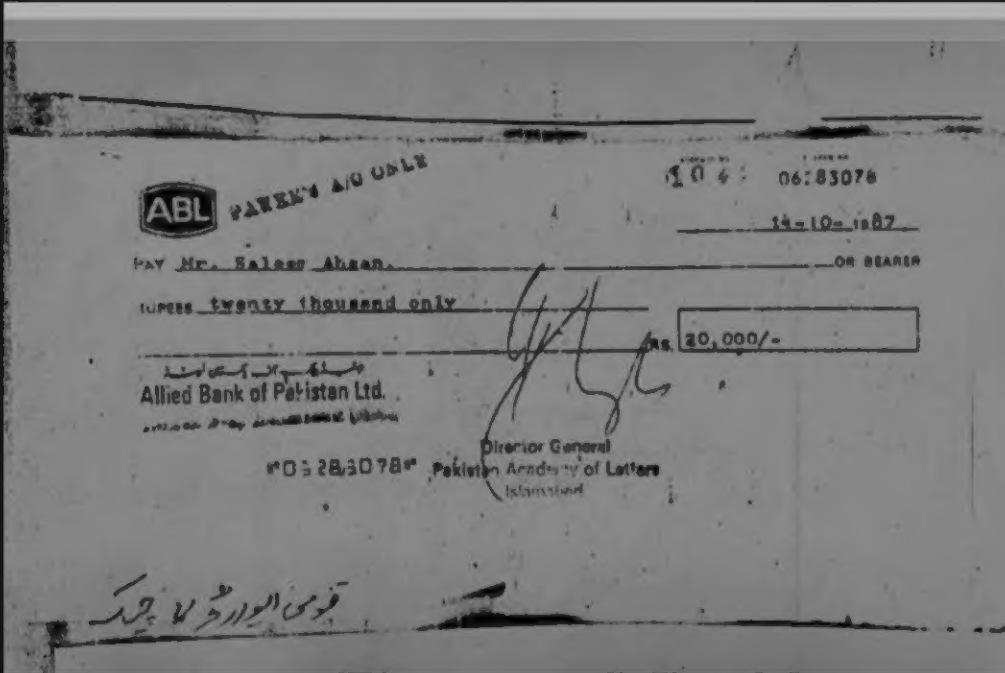
میانوالی دی زبان دا کوئی ناں ناہی۔ سلیم آحن
 دی شاعری نے اس نوں سرایتی منوا گدا اے۔
 ایہہ شاعری پڑھ کے میں سچینا، اس توں چنگا،
 اس زبان دا ناں کوئی ہو نہیں۔ سلیم آحن نوں سلام
 ہووے جس آپنی جیندی، جاگدی، مٹھی تے سوہنی
 شاعری کر کے آپنی زبان نوں ہک ناں ڈوایا تے
 اس دا ناں کیتا۔

”جکھر جھولے“ میانوالی زبان یعنی اس
 سرایتی دا پہلا شعری مجموعہ اے۔ اُنج دی ایہہ
 پہلے نمبر دی شاعری اے۔

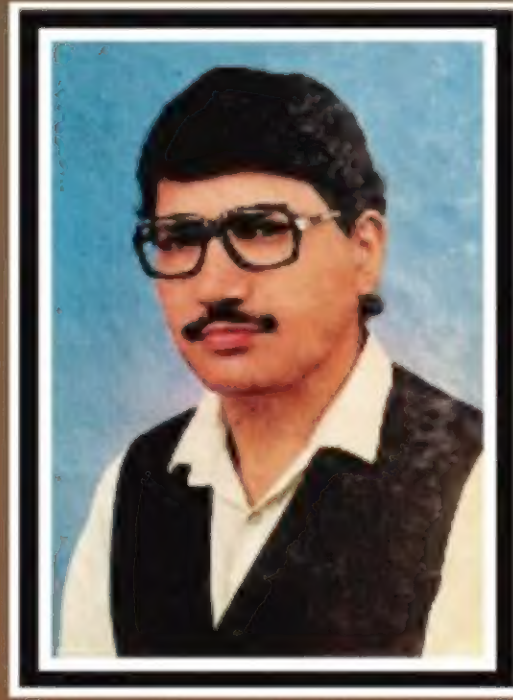
محمد اجمل نیازی

محمد سلیم احسن وزیراعظم پاکستان محمد خان
جونيجو سے خواجہ غلام فرید قومی ایوارڈ وصول کرتے
ہوئے۔)

خواجہ غلام فرید قومی ایوارڈ کا چیک

حبیب الدا جی مل بھا نہ پوون
ڈکھیاں دے سکھ راہ نہ پوون
ڈپوا احسن سانجھ کے پالیں
جکھر جھولے آ نہ پوون

میانوالی اکیڈمی۔ میانوالی

0300-6093323

0334-3744777